

Ábyrgdarblaðstjóri: **Jan Müller**
Fyrirakssgjafi: **Krisjan Dahl**
Ljósmyndari: **Kalmar Lindenskov**

Bláðólk: **Randi Jacobsen - Dagny Joensen - Tórrinn Smith - Nílmur Jan Hansen - Jústinus Eidesgaard**

Útgevari: **P/1 Sosialurin**
Uppseting: **P/1 Sosialurin**
Prent: **P/1 Pressan 1981**

Bústaður: **Argjavegi 26**
Argjum
Telefon: **11820**

Postadr.: **Postsmoga 76**
110 Tórshavn
Telefax: **14720**

Ríkisfelagsskapurin

Oddagrein

SÍÐAN 1906 hava vit føroyingar verið ósamdir um hvørja statsrættarlaga stöðu land okkara skal hava. Sambandsflokkurin varð sum kunnugt stovnaður, tí ríkmenn og embættismenn gjørdust ræðsluslignir, tá Jóannes Patursson í valstríðnum 1906 kom fram við einum tilboði frá donsku stjórnini um heimastýri. Treytin fyri hesum heimastýri var, at føroyingar sjálfvirkandi tað, tað kostaði. Hetta varð tíverri alt av ongum.

TVEYGFJØRUTI ár skuldu ganga, áður enn vit fingur heimastýri. Heimastýrislógin hevur nú virkað í 46 ár og sum kunnugt eru vit føroyingar framvegis ikki samdir um, hvørja ríkisrættarlaga stöðu, vit skulu hava. Hetta gongur greitt fram av teimum mongu floksskránum. Javnaðarflokkurin hevur alla tíðina hoyrt til teirra, sum hava verið nøgd við heimastýrislógina, hóast flokkurin í 1946 ynskti eitt meira víttgangandi sjálfstýri. Hesi 46 árin eru stórar yvirtøkur framdar og er tað nú flestallum greitt, at møguleikarnir í heimastýrislógini eru um at vera troystir til fulnar.

ÚT frá hesum er spurningurin um ríkisfelagsskapin so liðandi aftur vörðin aktuallur og varð hann nógv frammi í valstríðnum 1990, tá javnaðarflokkurin boðaði frá, at hann fór at koma við uppskoti til sjálfstýrislóg, um hann annars fekk álit veljarans. Hetta sjónarmið völdi ónga ósning ella trupulleikar á annan hátt og á tingi vóru allir flokkar sinnabir at taka upp orðaskifti um ríkisfelagsskapin.

MEN so komu skrállini og føroyingar fingur annað at hugsa um enn meira sjálvræði. Avtalurnar við Danmark, húsagangirnir, arbeiðsloysið, fiskaloysið og prísfall - alt gjørdist meira vónleyst og eingin flokkur hevði hug ella yvirskot til at taka upp spurningin um eina nýggja og meira tíðarhóskandi sjálfstýrislóg. Í staðin kastaðu flokkarnir seg yvir eina nýggja stýrisskipanarlóg, sum skuldi hon fyrbyggja øllum politiskum mistøkum og loysa allar trupulleikar í framtíðini. Livst so spyrst og hetta nýttist ikki at merkja, at spurningurin um stöðu okkara í ríkinum er óaktuallur. Tverturímóti, so er hann við at gerast aktuallur aftur av álvára um enn á ein annan hátt, enn tey flestu høvdu hugsað sær.

STØÐAN er nevniliga tann, at hvussu so illa okkum dámar at nevna tað, so er ríkisfelagsskapurin tengdur at figgarligu stuðlinum úr danska ríkiskassanum. Allir føroyingar hava eina serstaka kenslu fyri Danmark. Vit eru góð við Danmark. Hetta kemur av teimum mongu vana- og ættarbondum, ið eru millum londini og ikki minst av tí hundrða ára gamla felagsskapinum. Hinvegin kunnu vit spyrja: Hóndina á hjartað, hvussu nógvir føroyingar vóru samrúskmenn/konur, um eingin blokkstuðul var? Ein lægin spurningur at koma við júst í hesum døgum, ja, kanska beinleiðis óhóskandi, næstan ófólkaligur. Nei, als ikki tí gongdin síðan oktober 1992, har blokkstuðulin meira og meira er vörðin ein partur av samráðingunum, ger tað, at neyðugt er aftur at víðgæra ríkisfelagsskapin í størsta álvára. Danskir og føroyskir myndugleikar hava meira ella minni opinlýst knýtt figgarligu hjálpinu at spurninginum um blokkin og um tað oljuríkideini, sum ívaleys er í føroysku undirgrundini. Hetta er kanska upp á longri sikt tann mest vittráðandi og mest álvárasama avleiðingin av búskaparkræppuni og teimum avtalum, sum gjørdar eru og sum sjálvsagt hava verið til mikla hjálpa á mongum økjum.

VIÐ at knýta figgarligu hjálpinu til Føroya at móguligum treytum fyri framhaldandi blokkstuðli og at rættindunum til oljuna eru vit antin vit vilja tað ella ikki komin inn á eina nýggja gongd, sum antin leiðir til meiri samband ella til meiri sjálfstýri fyri ikki at siga loysing. Vit hava jú fingið at vita, at vinningurin av oljuni skal mótknast í blokkinum. Hvarjar fylgjur henda avgerð upp á longri sikt fær fyri ríkisrættarlaga stöðu okkara er ikki torført at meta um. Flokkarnir, sum taka lut í samráðingunum, eiga tí at gera sær púra greitt, hvørt teir framhaldandi skulu góðtaka hesar treytir og hvussu teir so skulu takla eina gongd, sum vit ikki eru harrar yvir. Fyri javnaðarflokkin er spurningurin meira aktuallur og brennandi enn hjá øðrum øðrum, tí eingin hevur sum hann vart ríkisfelagsskapin, soleiðis sum hann er útformaður í heimastýrislógini. Hetta fær ein at hugsa um tey ofta søgdu orðini, at vit eru dumpað í heimastýri. Kann væl vera, men standa heimastýrið og ríkisstýrið ikki eisini til at dumpa í ríkisfelagsskapi. Svarið upp á henda spurning liggur ikki so ræði. Vit fáa eina hóming av svarinum longu seinni í hesum mánaða, men endaliga svarið fylgigur ikki fyrr enn oljan rennur.

Sosialurin

Fáa ikki fiska fyri hjáveðið

Tað ber snøkt sagt ikki til at fiska sum er. Avmarkingarnar í samband við hjáveðið er álvarslið forðing, sigur Jógvan A. Johannesen, tingmaður

-Tað er ov nógv ið forðar fyri, at til ber at fiska yvirhøvur. Millum størstu forðingarnar eru avmarkingarnar í hjáveðið, segði Jógvan A. Johannesen á tingi, og hann vísti á, at bátarnir, sum fiska upsa, høvdu longu fyrra hálvárið fingið so mikið av hjáveðið at ikki bar til at halda fram.

Tað var eitt mál frá Miðflokkinum, sum var til víðgerðar fríggjadaginn, sum fekk tingmannin hjá Javnaðarflokkinum á Sandi at taka orðið. Miðflokkurin skoytt upp, at lögtingið áleggur landsstýrinum sum skjótast att taka neyðug stig til at ráværa úr havinum í størst móguligan mun verður avreidd og virkað her á landi. Jógvan A. Johannesen helt annars, at sjálvandi eiga vit at virka veiðuna her á landi, men stóri trupulleikin er, at ov lítið fæst av fiski, partvist av sjálvskaftum trupulleikunum.

Henrik Old vildi vera við, at tað var sjálvandi lætt hjá Miðflokkinum at áleggja landsstýrinum eitt og annað, men at áleggja tí at fáa fisk tá eingin er, verður torført. Henrik Old helt annars, at tey fáu tons, sum verða avreidd uttanlands, muna lítið. Hesi tonsini kundi eitt ein-

stakt flakavirki lættliga arbeitt undan eftir trimum vikum, segði hann.

Ivasamt uttan studning

Ivan Johannesen, landsstýrismaður í fiskivinnu-málum segði, at stórir munur er frá tá stuðulin til fiskivinnuna var upp á tað mesta og so nú, við eru farin í hina grøvina, sum hann málbar seg. Ivan Johannesen segði seg ivast í um tað ber til at rekka fiskivinnu uttan nakran stuðul.

-Sjálvandi arbeidir landsstýrið fyri, at so nógvur fiskur verður virkaður í Føroyum sum gjørligt, men ikki kann sigast nakað ílt um skip sum landa uttanlanda til betri prís enn tey kunnu fáa fyri fiskin her í Føroyum tá ein veit, at fleiri skip fiska ikki fyri annað enn til rakstur, segði landsstýrismaðurin.

Ivan Johannesen nam eisini við spurningin um triðjalandsfiskin, sum er trupul at selja til ES orsaka av tollinum.

-Tað er m.a. av hesi orsök vil royna at fáa betri marknaðartreytir við ES, men hetta verða sera truplar samráðingar, segði fiskimálaráðharrin.

tór.-

**Frá
Norðstreymoyar
Javnaðarfelag**

Aðalfundur

felagsins verður í
**KAPPRØÐRARNEYSTINUM
Í HVALVÍK**

sunnudagin 20. nov., kl. 20

Skrá samb. lógini. Marita Petersen, floksformaður, luttekur og greiðir frá politisku stöðuni.

Nevndin

Lýsing frá

Skráseting Føroya

Viðvíkjandi ársgjaldi

Sambært Kunngerð um gjöld Skráseting Føroya fyri parta- og smápartafeløg, nr. 203 frá 28. desember 1993, viðvíkjandi ársgjald er ásett:

§ 6. Fyri innsending og kunngerding av ársrokniskapum v.m. verða goldnar 300 kr. um árið, fyri smápartafeløg tó 200 kr.

Stk. 2. Tað í stk. 1 nevnda gjald fevnir eisini um fráboðan um broyting av ársrokniskaparári, grannskoðaraviður-skiftum, navni ella heimstaði.

Stk. 3. Gjaldið fellur til gjaldingar, tá ið serligt uppkav er móttikið. Feløg, ið eru undir avtøku, tá ið uppkavið er sent, skulu ikki gjalda.

Skráseting Føroya sendir í hesum døgum út postgíruppkav til øll parta- og smápartafeløg fyri 1994-ársgjald, sum skal verða goldið í seinasta lagi 1. desember 1994.

Tórshavn tann 1. november 1994
Skráseting Føroya

Til Islandsvinir í Færeyjum

Pað fólk, sem hefur áhuga á að hittast eina kvöldsstund, vinsamlega hafið samband við Njál í síma 19194.

KOYRIKORT

Privat
sum vinnuligt
-- so er tað ...

KOYRISKÚLIN Á ARGJUM

Ring og
bið um tí **12270**

**HAVNAR
TAXI**
Tel. 88100

SKANDINAVISK TALE
ISLENDSKT MÅL
ENGLISH SPOKEN
DEUTSCHE SPRACHE